

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره دوازدهم - سال اول

شماره ثبت ۴۷

یک فوریتی

طرح فهرست قوانین و احکام نامعتبر در حوزه تجارت

کمیسیون های ارجاعی

اصلی:	قضائی و حقوقی
فرعی:	—

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۱۸ نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

باسمه تعالی

مقدمه (دلایل توجیهی):

در مدت یکصد و شانزده سال قانونگذاری ایران، قوانین متعددی در حوزه تجارت به تصویب رسیده است که در حال حاضر بخشی از قوانین مزبور، غیرمعتبر و بخشی دیگر معتبر باقی مانده‌اند. در این شرایط نه تنها دسترسی به مصوبات معتبر به سختی امکان‌پذیر می‌گردد، بلکه باعث می‌شود هر شخص تفسیر و تعبیر متفاوتی از مصوبات با موضوع واحد داشته باشد؛ به این ترتیب اجرای قوانین و مقررات با چالش جدی روبه‌رو شده و اجرا و احقاق حقوق مردم با دستگاههای اجرایی با اشکال مواجه می‌شود.

با این توضیح اهمیت و ضرورت تنقیح قوانین یعنی زدودن و حذف قوانین غیرمعتبر و ارائه قوانین معتبر که امری تخصصی بوده و تحقق آن مستلزم صرف زمان و انرژی زیادی است، در جهت فراهم‌سازی مقدمات و زمینه‌های توسعه نظام حقوقی کشور مشخص می‌شود.

با توجه به مفاد جزء «الف» تبصره بند (۱) ماده (۳) «قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور» مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵، دستگاههای اجرایی مکلف به ارائه کلیه قوانین مرتبط با حوزه فعالیت خود به تفکیک وضعیت‌های تنقیحی، تا پایان تیرماه ۱۳۹۰ به معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی شده‌اند؛ لیکن با توجه به این‌که فهرستی از سوی دستگاههای مربوطه ارسال نگردید این معاونت رأساً اقدام به گردآوری و تنقیح قوانین مربوط به این حوزه نمود.

برهمن اساس و با توجه به اولویت‌های ابلاغ شده از سوی معاون محترم قوانین مجلس شورای اسلامی، در وهله اول کلیه قوانین موضوعه (بیش از ۱۲ هزار عنوان قانون) مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت و احکام مرتبط با موضوع تجارت استخراج و گردآوری گردید.

در گام بعدی احکام اصلی مرتبط با کد تجارت جهت تعیین وضعیت اعتبار، مورد ارزیابی و مذاقه واقع شد؛ در این راستا ابتدا فهرست کلیه «قوانین منسوخ صریح» در حوزه تجارت به همراه مستند نسخ آنها تهیه گردید؛ هم‌زمان «قوانین مدت منقضی» مشتمل بر قوانین و مواد موقت و آزمایشی به همراه دلایل انقضای آنها توسط کارشناسان مربوطه در واحد نظارت مشخص و در فهرست مربوطه تنظیم گردید.

پس از کنار گذاشتن موارد غیرمعتبر قطعی در بخشهای منسوخ صریح و مدت منقضی، تهیه فهرست قوانین اصلی نامعتبر حوزه تجارت که شامل قوانین و مواد منسوخ ضمنی، منتفی با اجرا و موضوع منتفی می‌باشد در دستور کار قرار گرفت. این مرحله که به بررسی مغایرت‌های موجود در مصوبات مجلس و تعارضات موجود در میان قوانین با یکدیگر و نهایتاً تشخیص مصوبات معتبر از غیرمعتبر اختصاص دارد، تاکنون سنگین‌ترین مرحله از کار این واحد به شمار می‌آید. بدین ترتیب با صرف صدها ساعت کار کارشناسی، قوانین منسوخ ضمنی و نامعتبر مشخص و به همراه مستندات استخراج و فهرست مربوط به آنها تهیه گردید.

کلیه قوانین و احکام نامعتبر مرتبط با حوزه تجارت که قبلاً در قوانین تنقیحی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده‌اند و قوانین و احکام مرتبط با حوزه تجارت، مذکور در طرحهای تنقیحی که فرایند تصویب در مجلس شورای اسلامی را طی می‌نمایند، و نیز احکامی که با عناوین موضوعی مصوب معاونت قوانین مجلس شورای ارتباط اصلی داشته و در دست اقدام هستند، جهت پرهیز از تکرار و همچنین حفظ انسجام طرحهای موضوعی، در این فهرست قید نشده‌اند.

لازم به ذکر است که اعتبارسنجی قوانین مربوط به موافقتنامه‌های دو یا چندجانبه و قوانینی که جنبه‌ی بین‌المللی دارند در مرحله‌ی آتی و با مشارکت وزارت امور خارجه انجام خواهد گرفت.

همچنین یادآوری می‌شود که کلیه احکام اصلی مربوط به حوزه تجارت در قوانین موضوعه مورد اعتبارسنجی قرار گرفته است و در مواردی بعضی از مواد یک قانون منسوخ صریح، بعضی منقضی، بعضی منتفی، بعضی منسوخ ضمنی و بعضی معتبر شناخته شده‌اند.

در طی این مراحل، علاوه بر کارشناسان واحد نظارت و نمایندگان محترم ادوار مستقر در اداره تنقیح، از سایر کارشناسان نهادهای مربوطه برای حضور در جلسات دعوت به عمل آمد. بدین ترتیب با صرف ساعتها کار کارشناسی فهرست‌های تفکیکی وضعیتهای تنقیحی به‌طور مجزا تنظیم و تدوین گردید.

جداول آماری قوانین و احکام قانونی حوزه تجارت به شرح زیر است:

مرحله گردآوری

عنوان کد	تعداد قوانین گردآوری شده	تعداد احکام گردآوری شده
تجارت	۸۴	۲۲۱۱
		۱۷۶۵ (اصلی) ۴۴۶ (فرعی)

تفکیک وضعیت‌های تنقیح (شامل احکام اصلی)

وضعیت تنقیحی	کل قوانین	
	تعداد عنوان قانون	تعداد احکام
احکام منسوخه ضمنی و منتفی	۴	۷۸
احکام مدت منقضی	۴	۱۰
احکام منسوخ صریح	۱۱	۷۷

ضمناً پس از انجام پالایش‌های مذکور و تشخیص قوانین معتبر، تدوین قانون جامع به‌عنوان مرحله بعدی در دستورکار معاونت قوانین قرار گرفته است و انجام برخی کارشناسی‌های تکمیلی در خصوص مفاد قوانین معتبر، در آن مرحله انجام خواهد شد.

نظر به موارد فوق‌الذکر و با توجه به مواد (۱) و (۳) «قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور» مصوب ۲۵/۳/۱۳۸۹ که معاونت قوانین را عهده‌دار تنقیح قوانین کشور و وظایف مقرر نموده است، به پیوست طرح پیشنهادی معاونت قوانین با رویکرد موضوعی و با عنوان «طرح فهرست قوانین و احکام نامعتبر در حوزه تجارت جهت طی مراحل قانونی، به مجلس محترم تقدیم می‌گردد. بنابراین طرح ذیل تقدیم می‌شود:

حسینعلی حاجی دلیگانی - کمال حسین پور - صدیف بدری - محمدرضا احمدی سنگر - محمدقسیم
عثمانی - مهدی طغیانی - سیدمحمد پاک مهر - علی خضریان - سیدمحمود نبویان - سیدمحسن
موسوی زاده - امیرحسین بانکی پورفرد - حسین حق وردی - بابک رضازاده - علیرضا عباسی - علی
آذری - محمد رستمی - فرامرز شاهسواری - محمدرضا صباغیان بافتی

عنوان طرح: فهرست قوانین و احکام نامعتبر در حوزه تجارت

باسمه تعالی

طرح فهرست قوانین و احکام نامعتبر در حوزه تجارت

ماده واحده- از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، احکام قانونی مذکور در پیوست، منسوخ اعلام می گردد.

پیوست

ردیف	عنوان و تاریخ تصویب قانون	مواد مرتبط
۱	قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱/۰۲/۱۳	مواد ۲۱، ۲۲، ۴۰، ۴۳، ۴۶ تا ۴۹، ۵۲ تا ۵۸، ۶۰ تا ۶۲ تا ۶۴، ۷۶ تا ۸۳، ۸۸، ۵۴۳، ۵۵۶ و بند ۴ ماده ۹۳
۲	قانون اداره تصفیه امور ورشکستگی مصوب ۱۳۱۸/۰۴/۲۴	مواد ۵۳ و ۵۶ و بند (۱) ماده (۵۴)
۳	قانون مربوط باصلاح قانون هزینه های دادگستری و ثبت و حق تمبر و پروانه و تعیین اشل حقوق قضات دادگستری مصوب ۱۳۳۴/۱۱/۰۳	ماده ۲
۴	لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷/۱۲/۲۴	مواد ۵۱، ۵۳ تا ۷۱ و تبصره های آنها
۵	لایحه قانونی مربوط بسررسید سفته ها و تضمین نامه ها و بروات و چک ها مصوب ۱۳۵۸/۰۱/۲۸	کل قانون
۶	لایحه قانونی اصلاح ماده ۱۷ قانون صدور چک مصوب ۱۳۵۸/۰۴/۳۱	کل قانون
۷	لایحه قانونی اصلاح قانون مربوط بسررسید سفته ها و تضمین نامه ها و بروات و چکها مصوب ۱۳۵۸/۰۵/۲۵	کل قانون
۸	قانون برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۸/۱۱/۱۱	بند ۶ تبصره ۱۷

هیأت‌رئیه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب

۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین در مورد طرح طرح فهرست قوانین و احکام نامعتبر در حوزه تجارت تقدیم می‌شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

۱- سابقه تقدیم

بر اساس ماده ۱۳۰ آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی		
طرح/لایحه جاری قبلاً تقدیم	☒ نگردیده است	☐ گردیده است

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

طرح/لایحه تقدیمی ، از حیث ضوابط تدوین ایراد اساسی ندارد		
۱	دارای موضوع و عنوان مشخص :	☒ است ☐ نیست
۲	عنوان با مفاد طرح/لایحه، منطبق :	☒ است ☐ نیست
۳	دلایل مندرج در مقدمه توجیهی کافی و به دور از اجمال :	☒ است ☐ نیست
۴	توضیحات راجع به ضرورت رسیدگی به قید فوریت در مقدمه ارائه :	☒ شده است ☐ نشده است
۵	طرح دارای موضوع واحد :	☒ است ☐ نیست
	• و ارائه آن در قالب :	☒ ماده واحده ☐ مواد متعدد
	• با ایراد مواجهه :	☒ نیست ☐ است
۶	بند ۹ سیاست های کلی نظام قانونگذاری مبنی بر رعایت اصول قانون نویسی و قانونگذاری، لحاظ :	☒ شده است ☐ نشده است

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط تدوین	
...	

۳- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

طرح/لایحه تقدیمی ، از حیث ضوابط ماهوی ایراد اساسی ندارد		
۱	طرح/لایحه با سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام :	☒ مطابقت دارد ☐ تعارض ندارد
۲	طرح/لایحه با اصل ۳ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد ☐ دارد
۳	طرح/لایحه با اصل ۱۵ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد ☐ دارد

دارد ☐	ندارد ☒	طرح/لایحه با اصل ۵۲ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	طرح/لایحه با اصل ۵۳ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	طرح/لایحه با اصل ۶۰ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	طرح/لایحه با اصل ۷۳ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	طرح/لایحه با اصل ۱۳۸ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	طرح/لایحه با اصل ۱۱۲ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	طرح/لایحه با اصل ۱۵۸ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	طرح/لایحه با سایر اصول قانون اساسی مغایرت :

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط ماهوی

در خصوص سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام

.

در خصوص مغایرت با اصول قانون اساسی

.

.

تعداد برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

در اجرای بند (۱)		
۱	در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط	☐ وجود ندارد ☒ وجود دارد که به ضمیمه تقدیم می شود.
۲	در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض	☒ وجود ندارد ☐ وجود دارد که به ضمیمه تقدیم می شود.

در اجرای بند (۳) :

نظر اداره کل مربوطه در خصوص لزوم قانونگذاری بر اساس طرح/لایحه جاری به ثبت نرسیده است.

تعداد برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف- نظر اداره کل

--

ب- سوابق قانونی

قوانین مرتبط به شرح زیر تقدیم می گردد :

عنوان قانون: قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور -- منقح ۱۳۹۶/۱۱/۱۸ مصوب:
۱۳۸۹/۰۳/۲۵

بخش های قانون: تمام متن